

วาทกรรมออนไลน์ข้ามชาติในภาคพื้นทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หลังการล่มสลายของชเวโก๊กโก

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วในพื้นที่ตลอดแนวชายแดนไทย-เมียนมา โดยมีความเชื่อมโยงกันอยู่กับการเข้ามาลงทุนในพื้นที่ชายแดนของกลุ่มทุนข้ามชาติ “ทุนจีนสีเทา” ที่ได้ปรากฏบทบาทในพื้นที่มากขึ้นเรื่อย ๆ กระทั่งช่วงต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้เกิดกรณีการล่อลวงนักแสดงนายแบบชาวจีนให้มาทำงานเป็นสแกนเนอร์บริเวณชายแดนเมียนมา ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นชนวนสำคัญของการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติครั้งใหญ่ระหว่างประเทศจีน-ไทย-เมียนมา

ทุนจีนสีเทาในชเวโก๊กโก

เขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญทางเศรษฐกิจที่หลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นำมาใช้เพื่อกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่กลับกลายเป็นช่องทางที่กลุ่มทุนสีเทาและขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติแทรกซึมเข้ามาดำเนินกิจกรรมผิดกฎหมายด้วยเช่นกัน^๑ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำในสปป.ลาว สีหนุวิลล์ในกัมพูชา พื้นที่ทางเหนือของฟิลิปปินส์ และล่าสุดเขตเศรษฐกิจพิเศษชเวโก๊กโก บริเวณชายแดนเมียนมา-ไทย

เขตเศรษฐกิจพิเศษชเวโก๊กโก (Shwe Kokko) เกิดจากความร่วมมือของกลุ่มทุนจีนกับกองกำลังป้องกันชายแดน (Border Guard Force: BGF) ของเมียนมา โดยเป็นการย้ายฐานที่ตั้งของกลุ่มธุรกิจคาสีโนของจีนมาจากฟิลิปปินส์และสีหนุวิลล์ หลังถูกทางการจีนปราบปรามและกดดันอย่างหนัก^๒ ขณะเดียวกันกลุ่มทุนสีเทาและกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติก็ได้แฝงตัวเข้ามาดำเนินกิจกรรมผิดกฎหมายอย่างแนบเนียนไปพร้อมกัน ในท่ามกลางบริบทภูมิรัฐศาสตร์ที่ซับซ้อน การเมืองภายในที่เปราะบาง และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมมายาวนานของเมียนมา ชเวโก๊กโกและพื้นที่โดยรอบจึงได้กลายเป็นฐานที่มั่นของอาชญากรรมข้ามชาติแห่งใหม่ในภูมิภาค เพื่อฟอกเงินผ่านการพนัน ลักลอบขนสินค้าผิดกฎหมาย ยาเสพติด การฉ้อโกงไซเบอร์ การค้ามนุษย์ และการจัดตั้งเครือข่ายอาชญากรรมระหว่างประเทศ

ความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามขบวนการสแกนเนอร์และกลุ่มทุนจีนสีเทาในเมียนมา (จ. เมียวดี)

การปราบปรามกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติในเมียนมา เริ่มขึ้นอย่างจริงจังเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๘ หลังจากเกิดกระแสในโซเชียลมีเดียของจีนจากกรณีของ ‘ซิงซิง’ (XingXing) นักแสดงนายแบบชาวจีนที่ถูกล่อลวงให้เดินทางมายังไทยและถูกส่งไปทำงานให้กับขบวนการสแกนเนอร์ในเมืองเมียวดี ไทยและจีนจึงร่วมกันกดดันกลุ่ม BGF ให้ส่งตัวคืนกลับมายัง

ฝั่งไทยได้สำเร็จ^๓ ต่อมาจีนได้ส่งหลิว จงอี้ ผู้ช่วยรัฐมนตรีความมั่นคงสาธารณะ (Assistant Minister of Public Security) ของจีนเดินทางมายังประเทศไทย เพื่อหารือในการแสวงหาความร่วมมือในการปราบปรามขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติ และกลุ่มทุนจีนสีเทาที่เคลื่อนไหวอยู่ในรัฐกะเหรี่ยง จนนำมาซึ่งมาตรการความร่วมมือ ๓ ข้อ คือ ๑) การเสริมสร้างกลไกโทรภาคที่เป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือระหว่างไทย เมียนมา และจีน ๒) ไทยจะช่วยเหลือในการส่งกลับคนจีนที่มีทั้งเหยื่อและผู้ร่วมขบวนการแก๊งคอลเซ็นเตอร์ และ ๓) ยุติการส่งออกไฟฟ้า น้ำมัน สัญญาณอินเทอร์เน็ต ไปยังประเทศเมียนมา เพื่อตัดตอนขบวนการคอลเซ็นเตอร์ในประเทศเมียนมา^๔

จากสถานการณ์ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการอาชญากรรมข้ามชาติในภูมิภาคนี้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและบทบาทของจีนผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีร่วมกัน

บทวิเคราะห์: แนวโน้มและผลกระทบในระดับภูมิภาค

จากความพยายามในการปราบปรามเครือข่ายทุนสีเทาและอาชญากรรมข้ามชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น แสดงให้เห็นว่า

๑. เครือข่ายทุนสีเทาเหล่านี้มีความสามารถในการปรับตัวสูง เมื่อพื้นที่หนึ่งมีการบังคับใช้กฎหมายเข้มงวด ก็จะย้ายไปยังพื้นที่ที่อำนาจรัฐหรือศาลที่อ่อนแอกว่า ในลักษณะ ‘แมวไล่หนู’ ซึ่งสะท้อนข้อจำกัดของการรับมืออาชญากรรมข้ามพรมแดนแบบประเทศเดียว ทั้งจากพรมแดนที่เปราะบาง ระบบกฎหมายไม่สอดคล้อง และหลักการ “ไม่แทรกแซงกิจการภายใน” ของอาเซียน แม้จะมีความพยายามบังคับใช้กฎหมายร่วมกันและการดำเนินปฏิบัติการพิเศษร่วมกันของกัมพูชา จีน ลาว เมียนมา ไทย และเวียดนาม ในนามปฏิบัติการ “SEAGULL” (สค.-ธ.ค. ๒๕๖๗) ซึ่งเป็นกลไกความมั่นคงระดับภูมิภาคภายใต้การนำของจีน ที่ได้มีการดำเนินการไป ๑๖๐ กรณี

และจับผู้ต้องสงสัยกว่า ๗๐,๐๐๐ คน แต่เครือข่ายอาชญากรรมก็ยังไม่ล่มสลาย จึงมีแผนที่จะเดินทางปฏิบัติการ “SEAGULL II”^๕ ต่อไป

๒. การปราบปรามที่ผ่านมาไม่ได้สะท้อนถึงการสลายตัวของเครือข่ายอาชญากรรม แต่กลับกลายเป็นการกระจายตัวเชิงยุทธศาสตร์ของเครือข่ายเหล่านี้ โดยเฉพาะบริเวณชายแดน เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำในสปป.ลาว บาเวตและสีหนุวิลล์ในกัมพูชา และทางเหนือของฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เคยมีร่องรอยของกลุ่มทุนสีเทาและเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติอยู่ก่อนแล้ว จึงมีแนวโน้มว่าเครือข่ายอาชญากรรมเหล่านี้ อาจกลับมาฟื้นตัวในพื้นที่เหล่านี้ในอนาคต

๓. กลุ่มทุนสีเทาและเครือข่ายอาชญากรข้ามชาติใช้การลงทุนด้านดิจิทัลและอสังหาริมทรัพย์เป็นเครื่องมือพรางการเคลื่อนไหวและกระจายปฏิบัติการทั่วภูมิภาคมากกว่ารวมศูนย์ หากขาดความร่วมมือในการแก้ไขเชิงโครงสร้าง พื้นที่เหล่านี้อาจกลายเป็นฐานกึ่งถาวรของกิจกรรมผิดกฎหมายที่คุกคามอธิปไตยและความมั่นคงในระยะยาว

๔. เมื่อธุรกิจสแกนในเมียนมาซบเซาลงจากการปราบปรามเครือข่ายอาชญากรรมที่ยังเหลืออยู่ อาจหันกลับไปสู่อาชญากรรมรูปแบบเดิม เช่น การค้ายาเสพติดและค้ายมนุษย์ ซึ่งยังมีอุปสงค์สูง และมักดำเนินการในพื้นที่ที่รัฐควบคุมไม่ถึง การเปลี่ยนทิศทางนี้อาจเป็นความท้าทายใหม่หลังการถอนตัวของกลุ่มทุนสีเทาต่างชาติ

ฉะนั้น การแก้ปัญหภายในประเทศเพียงลำพังหรือแบบทวิภาคีอาจไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีกรอบความร่วมมือพหุภาคีที่ยืดหยุ่นและเข้มแข็ง พร้อมปฏิรูประบบกำกับดูแลเขตเศรษฐกิจพิเศษให้ครอบคลุมทั้งด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ และการเมืองระดับภูมิภาค เพื่อปิดช่องโหว่ไม่ให้ทุนสีเทาใช้ประโยชน์ต่อไปภายใต้เงาการพัฒนาาร่วมกัน

ข้อเสนอแนะต่อกองทัพไทย

กรณีของชเวโกโกในเมียนมา สะท้อนว่าอาชญากรรมข้ามชาติไม่เพียงเคลื่อนย้ายได้ แต่ยังปรับกลยุทธ์ ผังตัว และอาศัยความร่วมมือกับท้องถิ่นในพื้นที่ที่อำนาจของรัฐนั้น ๆ อ่อนแอ เพื่อหลีกเลี่ยงการปราบปรามอย่างต่อเนื่อง จึงนำมาสู่ข้อเสนอแนะดังนี้

๑. **แสดงบทบาทเชิงรุก** กองทัพไทยควรเป็นทั้งผู้เฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า โดยใช้เทคโนโลยีควบคุมแนวชายแดน เช่น อากาศยานไร้คนขับ กล้องตรวจจับความร้อน ระบบวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจจับพียงพาทรัพยากรจากไทย (อินเทอร์เน็ต ไฟฟ้า น้ำ) และพัฒนาข่าวกรองทางทหารให้ทันสมัย พร้อมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังภัย (Early warning system) ร่วมกับชุมชนและภาคประชาสังคม

๒. **บูรณาการการปฏิบัติในพื้นที่ชายแดนอย่างต่อเนื่อง** กองทัพไทยควรส่งเสริมความต่อเนื่องในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงอื่น เช่น ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ศุลกากร และตำรวจท้องที่ โดยลดการทำงานแบบแยกส่วน (Silo) เพื่อรับมือเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติที่เคลื่อนไหวคล่องตัว และควบคุมทุนต่างชาติในรูปแบบริสอร์ท

คาสิโน หรือแพลตฟอร์มดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบัน กองบัญชาการกองทัพไทย (บก.ทท.) ได้ริเริ่มการเป็นสะพานเชื่อมต่อกับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องไปบ้างแล้ว ผ่านศูนย์อำนวยการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน (ศอ.ปชต.)

๓. **เสริมสร้างภูมิคุ้มกันของชุมชนชายแดน** ส่งเสริมศักยภาพเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมายแก่ชุมชน ควบคู่กับการออกแบบมาตรการควบคุมการลักลอบข้ามพรมแดนไปตามบริบทพื้นที่ และร่วมวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชา เมียนมา และชนกลุ่มน้อยในเขตแดน เพื่อสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงชายแดนในระยะยาว

๔. **สนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศด้านความมั่นคงใหม่** กองทัพไทยควรทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมความร่วมมือข้ามพรมแดนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือข้ามพรมแดน ผ่านกลไกอย่างศูนย์ความร่วมมือและบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายล้านช้าง-แม่โขง (Lancang-Mekong Integrated Law Enforcement and Security Cooperation Center: LMLECC) และการทำงานร่วมกับคณะกรรมการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission: MRC) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล วิจัยร่วม ฝึกอบรม และวางยุทธศาสตร์ร่วมรับมือภัยคุกคามใหม่ เช่น อาชญากรรมไซเบอร์ การฟอกเงิน และการหลอกลวงออนไลน์ ภายใต้กรอบที่ไม่ผูกพันทางทหาร พร้อมดำเนินยุทธศาสตร์ถ่วงดุลที่ยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับภูมิรัฐศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลง เพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติและไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

รายการอ้างอิง

^๑ United Nations Office on Drugs and Crime. (2023, September). *Casinos, cyber fraud, and trafficking in persons for forced criminality in Southeast Asia* (Policy Report). UNODC Regional Office, Bangkok.

^๒ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (๖-๙ ธันวาคม ๒๕๖๕). ทุนจีนสีเทาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. *SSC Weekly Focus: บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของประเทศรายสัปดาห์*, (๘๖๖).

^๓ ไทยพีบีเอส. (๗ มกราคม ๒๕๖๘). โทรมไลน์ "ชิงชิง" จากสนามบินสุวรรณภูมิ ถึงชายแดน "ไทย - เมียนมา". ไทยพีบีเอส. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/347929>

^๔ เอ็นบีที คอนเนค. (๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘). ‘ภูมิธรรม’ เผย ‘หลิวจิงอี’ ขอโทษคนไทย ทำให้รู้สึกถูกรุกล้ำอธิปไตย ยืนยันใช้ยาแรง ‘เมียนมา’ ต่อ พร้อมประชุมไตรภาคี 3 ประเทศ สืบดาห์หน้า เตรียมบิน ‘แม่สอด’ ส่งกลับ ‘คนจีน’ 4 เทียวบิน พุ่งนี้. เอ็นบีที คอนเนค. <https://thainews.prd.go.th/thainews/news/view/924584/?bid=1>

^๕ ซีจีทีเอ็น. (21 มกราคม ๒๕๖๘). จัดประชุมสรุปผลกรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง ภายใต้รหัส "นกนางนวล". <https://thai.cri.cn/2025/01/21/ART11737451672309808>

๓๐ พ.ค. ๖๘

www.ssc Thailand.org

๖๒ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

sscthailand

sscthailand